

MAT OG RETT

Nyhetsbrev nr.1 /2011

FIAN 25 år!

I 2011 er FIAN 25 år. FIAN Norge feiret dette med medlemmer, kolleger og venner på Menneskerettighetshuset den 14. juni. Flavio Valente, som er generalsekretær for FIAN International, Wenche Barth Eide, en av pionerene innenfor arbeidet med retten til mat, og Margot Skarpeteig, som både er FIAN-veteran og rådgiver i Norad, holdt alle innlegg der de la vekt på den betydningen som FIAN har hatt opp gjennom årene for å sette retten til mat på den internasjonale dagsorden. Hyggelige ord og fine blomster ble overrakt FIAN Norge av prosjektleder på Menneskerettighetshuset Niels Jacob Harbitz. Koret Inkululeku sang sanger fra det sørlige Afrika, og Sara Ramin Osmundsen framførte egen tekst i en kombinasjon av poesi, rap og sang.

FIANs Elisabeth Ng Langdal mottar blomster fra Menneskerettighetshuset v/ Niels Jacob Harbitz

Invitasjoner ble sendt til alle de vi har epost-adresse til. Vi beklager om den ikke nådde deg og oppfordrer deg i tilfelle til å gi oss epost-adressen din så vi er sikre på at vi når deg i framtiden!

Ny årsmelding fra FIAN International

Til tross for bølgene fra den globale finanskrisa, var 2010 et godt år for FIAN. Nye FIAN-avdelinger er under oppstart, og FIAN spiller en sentral rolle i å koordinere sivilt samfunn i FN-prosesser mot den globale

matkrisa. FIAN har også etablert nytt kontor i Genève!

Samtidig var 2010 et år med konsolidering og planlegging for FIAN. FIANS internasjonale råd møttes i Belgia og vedtok en ny strategisk plan. Planen meisler ut milepæler for organisasjonsutvikling verden over. Vi skal styrke arbeidet vårt mot individuelle og lokale brudd på retten til mat gjennom brevkampanjer, dokumentasjon, mediearbeid og opprop.

I oktober deltok FIAN på det første møtet i den reformerte Komiteen for matvaretrygghet (CFS) der vi ba styresmakter sette en stopper for storskala utenlandsk oppkjøp av jord i utviklingsland.

FIAN spilte en viktig rolle i utarbeidingen av "Global Campaign against Land Grab" der folk blir oppfordret til å holde politikere og selskap ansvarlige for jordran. Forøvrig deltok FIAN Norges daglige leder Kristin Kjæret på en internasjonal konferanse om jordran ved University of Sussex 6.-8. april 2011.

Hele årsrapporten kan lastes ned fra www.fian.org. Intervju med Kristin Kjæret om FIANS arbeid mot jordran finner du på www.fian.no.

FIAN boikotter UD

FIAN, sammen med 16 andre organisasjoner, går til boikott av Utenriksdepartementet på grunn av hemmelighold og sommel i prosessen rundt den nye klagemekanismen til Den internasjonale konvensjonen for økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter. Mekanismen skal gjøre det mulig for enkelt-individer å klage til FN hvis statene ikke imøtegår det de har forpliktet seg til i konvensjonen, som retten til mat, helse og utdanning.

Norge vil ha en ekstern utredning på bordet før myndighetene slutter seg til klagemekanismen. Utreder advokat Henning Harborg har invitert organisasjonene til å gi innspill, men møtes med en kald skulder.

FIAN Norge, i samarbeid med blant andre Amnesty International Norge, har lenge engasjert seg i saken og oppfordret norske myndigheter til å tilslutte seg ordningen samt bidra til en gjennomsluttet og inkluderende prosess. Til tross for dette har prosessen vært lukket og preget av et sterkt behov for politisk kontroll, sier Beate Ekeløve-Slydal i Amnesty.

Les mer om saken i nr. 23 (17-23. juni 2011) av Ny Tid!

På www.fian.no kan du også lese brevet som FIAN og de andre organisasjonene sendte til UD tidligere i år.

Koret Inkululeko på FIAN Norges feiring av 25-årsjubileet den 14. juni

Høringsinnspill til stortingsmelding om utvikling og miljø

Den 8. juni framførte FIAN Norge et høringsinnspill til Utenrikskomiteen om stortingsmeldingen om miljø og utvikling (St.mld.14 "Mot en grønnere utvikling"). FIAN skulle gjerne sett at meldingen i større grad belyste hvordan både retten til mat og retten til vann brytes og hvordan disse rettighetene kan kreves. I innspillet anmoder FIAN om at komiteen ber regjeringen om å

- oppnevne en egen avdeling for menneskerettigheter i Norad, med mandat til å vurdere all norsk bistand i lys av Norges menneskerettighetsforpliktelser;
- bidra til å styrke lokale, nasjonale og internasjonale institusjoner som kan holde stater ansvarlige for brudd på retten til mat;
- utarbeide en ny strategi og handlingsplan for landbruksbistand og arbeidet for retten til mat.

FIAN oppfordrer også Stortinget til å øremerke 20 millioner kroner årlig til bondeorganisasjoner i utviklingsland fra og med 2012.

Hele innspillet kan du lese på www.fian.no

Svak beskyttelse av menneskerettighetene i ny FN-resolusjon om næringslivets rolle

Den 16. juni vedtok Menneskerettighetsrådet noen såkalte "Veiledende prinsipper" fra FNs spesialrapportør for næringsliv og menneskerettigheter, John Ruggie. Rådet satte også opp en arbeidsgruppe som skal ha ansvar for at prinsippene gjøres kjent og følges opp.

FIAN mener at de mekanismene som Ruggie anbefaler, ikke er bindende nok og at de er for svake til å holde transnasjonale selskaper ansvarlige for menneskerettighetsbrudd.

Det sivile samfunn, deriblant FIAN, har påpekt hundrevis av eksempler på mangelfull beskyttelse av menneskerettighetene i internasjonale og nasjonale rammeverk som bygger på frivillig regulering og egendefinert ansvar for menneskerettighetsbrudd.

Ruggies anbefalinger bygger på frivillige mekanismer, noe vi allerede vet er mislykket, hevder FIANS Rolf Künnemann. FIAN anbefaler at en ny arbeidsgruppe systematisk vurderer og tar i bruk andre menneskerettighetsressurser som kan garantere framskritt på dette feltet.

Les FIANS pressemelding på www.fian.org.

FIAN Norge i India

I løpet av 2010 sendte mange av dere inn signerte hvite bønner. Dette var en viktig del av FIAN-aksjonen for å skaffe landsbyen Jalapur i delstaten Uttar Pradesh et helse-senter ("Anganwadi") under programmet "Integrated Child Development Services" (ICDS). På disse sentrene får gravide og ammende kvinner og barn under seks år som lever under fattigdomsgrensen, den ekstra næringen de trenger.

Bønnene ble limt på to bilder, malt av FIAN-kunstneren Astrid Solgaard, som vi hadde med oss på vår Research Mission til Delhi i februar 2011.

Elisabeth Ng Langdal, Kristin Kjæret, Sheetal Sharma fra FIAN Uttar Pradesh og Sunniva Nordang møter indisk presse

Bildene ble overrakt lederen for ICDS i Uttar Pradesh, Mr. Balvinder Kumar. Han var veldig begeistret for bildene og lydhør for våre krav for kvinnene og barna i Jalalpur. Det gjorde inntrykk på ham at mennesker i Norge faktisk hadde kunnskap om, og brydde seg om, hvordan de har det i Jalalpur.

FIAN Uttar Pradesh har i tillegg arrangert et møte med landsbybeboerne i Jalalpur for å informere om overrekkelsen av bildene og hvordan Mr. Kumar svarte på kravene. Landsbybeboerne hevdet at de følte seg styrket i sin kamp og ville gjerne ha bilder av kunstneren og lokalgruppen som arbeidet med ICDS-saken.

Astrid Solgaards kunstverk som ble overrakt lederen for ICDS i Uttar Pradesh

FIANs arbeid nytter!

I april kunngjorde den tyske utviklingsbanken (Deutsche Entwicklungsgesellschaft - DEG) at kontrakten med Dinant Corporation i Honduras ikke blir videreført etter grundig etterforskning av konfliktene i området Bajo Aguán. Banken velger å holde tilbake det planlagte Dinant-lånet etter at det kom fram at selskapet er involvert i menneskerettsbrudd. Eier av Dinant, Miguel Facussé, sier at

størrelsen på lånet er på 120 millioner norske kroner.

FIAN presenterte en rapport 18. mars i år som dokumenterer grove brudd på menneskerettighetene inkludert bruk av private, væpnete styrker mot innbyggerne i Bajo Aguán.

Martin Wolpold-Bosien, som er FIANS koordinator for Sentral-Amerika, uttaler at beslutningen kan gi en rettesnor til andre selskaper som forårsaker brudd på menneskerettigheter. Saken viser at slike handlinger kan få negative økonomiske konsekvenser for selskapene selv.

Brev og rapporter om saken finner du på www.fian.org.

OPPSLAGSTAVLA

Ny informasjonsansvarlig i sekretariatet

Den 1. september begynner Tom Henning Bratlie i ny stilling som informasjonsansvarlig på FIAN Norges sekretariat. Tom Henning er utdannet fotojournalist og har blant annet jobbet åtte år i Klassekampen. Han brenner for mye, blant annet for retten til mat. Han har tidligere har vært med FIAN til India. Han er også glad i musikk, synger i Oslo Domkor og er fotograf for Valdres Sommersymfoni. Vi ønsker Tom Henning velkommen til FIAN Norge og gleder oss til godt samarbeid!

Nytt styre i FIAN Norge

FIAN Norge avholdt sitt ordinære årsmøte onsdag 30. mars 2011. Årsmøtet vedtok endringer i statuttene, der det spesielt kan trekkes fram at styremedlemmer nå velges for to år av gangen og kan gjenvelges to ganger (totalt seks år). Årsmøtet vedtok årsmelding og regnskap for 2010 og budsjett for 2011. Ett nytt styre ble valgt bestående av åtte styremedlemmer og to vara-medlemmer:

Arvid Solheim (leder)
 Elisabeth Ng Langdal (nestleder)
 Edvard Christiansen
 Åshild Solgaard
 Siri Damman
 Mia Vanessa Henriksen
 Ola Tveitereid Westengen
 Ida-Eline Engh

Ida Tidemann-Andersen (vara)
Lovise Angen Krogstad (vara)

Temamøtekvelder

FIAN planlegger jevnlig temamøtekvelder til intern skoloring for alle interesserte. Møtene er ment å være en arena for informasjonsutveksling og inspirasjon til videre arbeid. Foreløpig ønsker vi velkommen til følgende datoer:

- **Onsdag 7. september:** Retten til mat i et kjønnsperspektiv
- **Onsdag 9. november:** Kastediskriminering i India

Vi planlegger også en møtekveld og andre arrangementer i forbindelse med **Verdens Matdag 16. oktober**. Følg med på hjemmesiden vår for mer informasjon!

Blå Oktober

Blå Oktober er en internasjonal kampanje for retten til vann som gjennomføres hvert år i oktober. Retten til vann betyr ikke det samme i alle land. I mange andre land enn Norge innebærer hverdagen en kamp for å få tak i rent vann. Skole, jobb, helse og sanitære forhold blir tilsidesatt til fordel for innsamling eller henting av vann. Årets kampanje avholdes i Uke 41, sannsynligvis 12-15. oktober.

Programmet for årets Blå Oktober er foreløpig ikke bestemt, men følg med på www.blaoktober.no eller kontakt fivas@fivas.org

Internasjonal torgdag på Grønland 27. august

Dato for årets internasjonale torgdag er lørdag 27. august. Torgdagen er ment å vise bredden av lokal aktivitet, bidra til å profilere lag og organisasjoner og vise det man er stolt av i bydel Gamle Oslo.

Meld din interesse hvis du vil være med på FIAN-stand. Med mange FIAN-folk tilstede vil dette være en fin anledning til å bli bedre kjent og å bidra til arbeidet vårt!

Mer informasjon kommer på nettsiden vår og på hjemmesiden til Bydel Gamle Oslo: www.bydel-gamle-oslo.oslo.kommune.no

Gratis nettkurs om retten til mat

Vil du lære mer om retten til mat? Retten til mat-enheten i FNs organisasjon for mat og landbruk (FAO) tilbyr et gratis nettkurs som heter "A primer to the right to adequate food".

Kurset kan lastes ned fra www.fao.org/righttofood (Knowledge Centre - Distance Learning)

Ny utgave av Right to Food Quarterly

Siste nummer av tidsskriftet Right to Food Quarterly er nettopp kommet ut og kan lastes ned fra hjemmesiden vår. Det inneholder blant annet en artikkel om økologisk landbruk, som er skrevet av FNs spesialrapportør om retten til mat, Olivier de Schutter, og artikler om Guarani-Kaiowa-saken i Brasil og Mubende-Neumann-saken i Uganda.

Ellers må det nevnes at FIAN i år som tidligere, skal være med på **Ulandsseminaret** som arrangeres av SAIH og Senter for utvikling og miljø. Følg med på www.sum.uio.no/events/ulandsseminar eller hjemmesiden vår for nærmere informasjon.

I samarbeid med andre organisasjoner, planlegger vi også arrangementer i forbindelse med **besøk fra India** i høst.

FIAN-rekrutt på jubileumsfesten

I redaksjonen:
Ida-Eline Engh og
Kristin Kjæret
Bilder fra FIAN-festen
er tatt av Tom Henning
Bratlie

FIAN ØNSKER ALLE SINE MEDLEMMER EN GOD SOMMER!

FIAN Norge, Kirkegata 5, 0153 Oslo
E-post: post@fian.no, tlf: 95493248
Giro: 0530 3001443